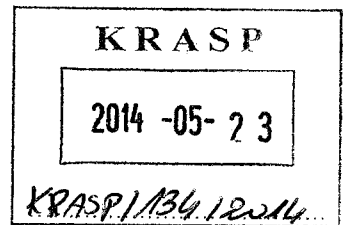

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

DN.ZN.1201.2.2014.7.EP

Warszawa, 16 maja 2014 r.

Według rozdzielnika

Szanowni Państwo,

stosownie do postanowień § 36 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979), przesyłam w załączeniu *projekt rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju*, z uprzejmą prośbą o zgłoszenie ewentualnych uwag, także w wersji elektronicznej, na adres: ewelina.partyka@nauka.gov.pl, w terminie 21 dni od daty otrzymania projektu.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że brak odpowiedzi w ww. terminie pozwolił sobie uznać za akceptację projektu.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra
SEKRETARZ STANU

prof. Marek RATAJCZAK

Otrzymują:

1. Narodowe Centrum Nauki
2. Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich
3. Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich
4. Polska Komisja Akredytacyjna
5. Rada Główna Instytutów Badawczych
6. Polska Akademia Nauk

7. Polska Akademia Umiejętności
8. Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego
9. Komitet Polityki Naukowej
10. Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej
11. Rada Młodych Naukowców
12. Akademicki Związek Sportowy
13. Stowarzyszenie Top 500 Innovators

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO¹⁾

z dnia 2014 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. Nr 96, poz. 616, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 października 2010 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2013 r. poz. 1514 oraz z 2014 r. poz. 99) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do pomocy, o której mowa w ust. 1, mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie wyłączeń blokowych”, oraz rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie pomocy *de minimis*”.”;

2) w § 2 w ust. 1 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych w formie kapitału podwyższonego ryzyka określonego w art. 29 rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych.”;

¹⁾ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kieruje działem administracji rządowej – nauka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 248, poz. 1483).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 84, poz. 455 i Nr 185, poz. 1092 oraz z 2012 r. poz. 951.

3) w § 3:

a) w ust. 1 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 7 – udzielanej mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom prowadzącym działalność w sektorze węglowym w rozumieniu decyzji Rady 2010/787/UE z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla (Dz. Urz. UE L 336 z 21.12.2010, str. 24).”;

b) w ust. 2 uchyla się pkt 3,

c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Jeżeli przedsiębiorca ubiegający się o pomoc *de minimis* prowadzi działalność, w związku z którą, zgodnie z ust. 1 i 2, nie może być udzielana taka pomoc oraz inną działalność, pomoc *de minimis* może zostać mu udzielona pod warunkiem, że przedsiębiorca ten zobowiąże się do:

- 1) prowadzenia odrębnej ewidencji dla działalności, o której mowa w ust. 1 i 2, oraz pozostałej działalności, w tym do przypisywania przychodów i kosztów na podstawie konsekwentnie stosowanych i mających uzasadnienie metod, oraz
- 2) określenia w dokumentacji, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 i 613), zasad prowadzenia odrębnej ewidencji oraz metod przypisywania kosztów i przychodów zgodnie z pkt 1.”;

4) w § 6 uchyla się ust. 5;

5) w § 7 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do pomocy publicznej, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 7.”;

6) po rozdziale 7 dodaje się rozdział 7a w brzmieniu:

„Rozdział 7a

Pomoc publiczna na wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych w formie kapitału podwyższonego ryzyka

§ 32a. 1. Pomoc publiczna na wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych w formie kapitału podwyższonego ryzyka jest udzielana mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom, którzy:

- 1) realizują fazę badań lub rozwoju produktu lub

2) wprowadzają na rynek po raz pierwszy produkt powstały w wyniku badań naukowych lub prac rozwojowych.

2. Pomoc publiczna na wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych w formie kapitału podwyższonego ryzyka, o której mowa w art. 29 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych, jest udzielana, zgodnie z art. 30 ust. 3 ustawy, we współpracy z podmiotem mającym siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub za granicą, którego wyłącznym przedmiotem działalności jest dokonywanie inwestycji, zwanym dalej „funduszem”.

§ 32b. 1. Pomoc publiczna na wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych w formie kapitału podwyższonego ryzyka polega na dokonywaniu przez fundusz inwestycji, w formie wkładów pieniężnych, w szczególności przez obejmowanie nowych akcji lub udziałów, uczestnictwo w spółkach osobowych lub innych jednostkach organizacyjnych, w tym nieposiadających osobowości prawnej, oraz przez obejmowanie instrumentów dłużnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorców, w których fundusz objął akcje lub udziały lub podjął się uczestnictwa, i udzielanie im pożyczek.

2. Obejmowane instrumenty finansowe nie mogą być przedmiotem oferty publicznej ani akcjami spółki publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1382).

3. Obejmowane instrumenty dłużne oraz udzielane pożyczki nie mogą być oprocentowane poniżej poziomu stopy referencyjnej ustalonej zgodnie z Komunikatem Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14 z 18.01.2008, str. 6).

4. Wartość obejmowanych akcji lub udziałów oraz uczestnictwa w spółkach osobowych lub innych jednostkach organizacyjnych, w tym nieposiadających osobowości prawnej, oraz inwestycji quasi-kapitałowych, o których mowa w art. 28 pkt 2 rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych, nie może być niższa niż 70% środków, jakie fundusz zainwestował w mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.

5. Dokonanie inwestycji, o których mowa w ust. 1:

- 1) poprzedza się przeprowadzeniem analizy opłacalności i ryzyka;
- 2) wymaga pozytywnego zaopiniowania przez organy funduszu, o których mowa w art. 29 ust. 8 lit. b rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych.

6. Inwestycji, o których mowa w ust. 1, dokonuje się zgodnie z zasadami ograniczania ryzyka, kierując się kryteriami ekonomicznymi i dobrymi praktykami w zarządzaniu funduszem.

7. Wysokość wynagrodzenia z tytułu zarządzania funduszem ustala się w zależności od wyników osiągniętych przez fundusz.

§ 32c. Pomoc publiczna na wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych w formie kapitału podwyższonego ryzyka może zostać udzielona mikro-, małemu lub średniemu przedsiębiorcy, który zobowiąże się do ograniczenia o 20% maksymalnych pułapów lub maksymalnych kosztów kwalifikowalnych przysługującej mu pomocy publicznej innej niż pomoc, o której mowa w art. 31-37 rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych, przez okres trzech lat od dnia dokonania pierwszej inwestycji.

§ 32d. Łączna wartość inwestycji dokonanych w jednego mikro-, małego lub średniego przedsiębiorcę nie może przekroczyć w okresie każdych kolejnych dwunastu miesięcy kalendarzowych od dnia dokonania pierwszej inwestycji kwoty stanowiącej równowartość w złotych 1.500.000 euro według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia poprzedzającego dzień dokonania danej inwestycji.

§ 32e. 1. Centrum obejmuje i nabywa udziały lub akcje funduszu lub uczestniczy w funduszu działającym w formie spółki komandytowej, komandytowo-akcyjnej lub innej jednostki organizacyjnej, w tym nieposiadającej osobowości prawnej, za zgodą ministra właściwego do spraw nauki.

2. Centrum wnosi do funduszu nie więcej niż 50% jego całkowitych środków.

3. Wniesienie przez Centrum środków do funduszu może nastąpić nie wcześniej niż w dniu wniesienia do funduszu środków przez inwestorów prywatnych, o których mowa w art. 29 ust. 6 rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych.”;

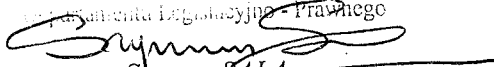
7) w § 35 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) pomoc *de minimis* jest udzielana do dnia 30 czerwca 2021 r.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 30 czerwca 2014 r.

**MINISTER NAUKI I SZKOLNICTWA
WYŻSZEGO**

Za zgodność pod względem
prawnym, legislacyjnym
i redakcyjnym

STORA
Biuro Biura Legislacyjno - Prawnego

Szymon SALA

UZASADNIENIE

I. Wsparcie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorców w formie kapitału podwyższonego ryzyka

1. Wstęp

Uzasadnienie potrzeby interwencji publicznej

W wyniku analizy aktualnego stanu komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych („B+R”) stwierdzono, że istniejące instrumenty interwencji publicznej (programy, projekty ustanawiane i finansowane przez instytucje publiczne) w dalszym ciągu nie zapewniają optymalnego wsparcia dla procesów komercjalizacji wyników prac B+R.

Jednym ze zidentyfikowanych powodów niesatysfakcjonującego poziomu komercjalizacji wyników prac B+R w Polsce jest to, że publiczne organizacje badawcze (uczelnie, instytuty badawcze lub instytuty naukowe PAN) prowadzą wczesne etapy prac B+R nad nowymi rozwiązaniami dedykowanymi zastosowaniom komercyjnym bez włączenia partnera komercyjnego. Stąd wiele prac B+R jest prowadzonych z niewystarczającym rozeznaniem rynku, a ponadto brak partnera komercyjnego w trakcie ich realizacji powoduje, że rozwijają się one w kierunku, który nie gwarantuje możliwości komercjalizacji po ich ukończeniu (m. in. z powodu niewystarczającego kontaktu z potencjalnymi użytkownikami opracowywanego rozwiązania, niezapewnienia we właściwym czasie ochrony praw własności przemysłowej, niewystarczającego rozeznania stanu konkurencji i praw własności przemysłowej przysługujących konkurentom dostarczającym na rynek rozwiązania konkurencyjne lub substytuty).

Jednocześnie środki prywatne, bez równoległego zaangażowania finansowego ze strony podmiotu publicznego, nigdy nie zostałyby ulokowane w innowacyjne przedsiębiorstwa znajdujące się na wczesnym etapie rozwoju ze względu na ryzyko wiążące się z takimi inwestycjami. Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej wyrażonym w preambule do rozporządzenia (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3 ze zm.), dalej jako „rozporządzenie nr 800/2008”, na rynku wewnętrznym występuje

niedopasowanie popytu i podaży kapitału podwyższonego ryzyka. Wynika to przede wszystkim z niechęci do ryzyka ze strony prywatnych inwestorów, którzy nie są skłonni angażować swoje środki w inwestycje w mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, dalej jako „MŚP”, obarczone wysokim stopniem ryzyka, nawet jeżeli przedsiębiorstwo we wczesnej fazie rozwoju posiada ciekawy model działalności i szanse na rozwój.

Istnienie takiej „luki kapitałowej” jest przy tym szczególnie odczuwalne dla innowacyjnych przedsiębiorstw sektora zaawansowanych technologii (pkt 1.1 Wytycznych wspólnotowych w sprawie pomocy państwa na wspieranie inwestycji kapitału podwyższonego ryzyka (Dz. Urz. UE C 194 z 18.08.2006, str. 2 ze zm.)).

Powyższe zawodności rynku (ang. *market failures*), uzasadniające interwencję publiczną, zostały potwierdzone w jeszcze nieobowiązującym, lecz już opublikowanym w Dzienniku Urzędowym UE Komunikacie Komisji – Wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka (Dz. Urz. UE C 19 z 22.01.2014, str. 4).

Sposobem na zwiększenie skali komercjalizacji wyników prac B+R w Polsce i zminimalizowanie niekorzystnych skutków zjawisk opisanych powyżej jest skorzystanie przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, dalej jako „NCBR”, z możliwości realizacji wspólnych przedsięwzięć z krajowymi i zagranicznymi podmiotami funkcjonującymi na rynku *venture capital*, w ramach których projekty B+R o największym potencjale komercyjnym byłyby dofinansowywane i uzyskiwałyby wsparcie w przechodzeniu przez poszczególne etapy rozwoju technologicznego oraz wchodzenia na rynek. Biorąc pod uwagę charakter projektów, które miałyby korzystać ze wsparcia, partnerami NCBR powinny być podmioty zajmujące się zarządzaniem funduszami kapitału podwyższonego ryzyka nastawionymi na inwestowanie w młode przedsiębiorstwa posiadające istotny potencjał w zakresie komercjalizacji prac B+R (tzw. fundusze *venture capital*).

Dzięki tej współpracy możliwe byłoby skorzystanie z metod selekcji projektów B+R stosowanych przez zespoły zarządzające funduszami *venture capital*. Doświadczenia krajów posiadających rozwinięte sektory wysokich technologii (w szczególności Izraela i USA) pokazują, że zaangażowanie zespołów zarządzających funduszami *venture capital* do selekcji pomysłów na nowe technologie jako celów inwestycyjnych oraz następnie udział w zarządzaniu rozwojem technologicznym i rynkowym tych pomysłów daje największe

szanse na skuteczny transfer wyników prac B+R do gospodarki. Zakłada się, że proporcje zaangażowania kapitału publicznego i prywatnego wyniosą 50% na 50%.

Podstawa prawna dla zaangażowania NCBR w instrumenty kapitału podwyższonego ryzyka

Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. Nr 96, poz. 616, z późn. zm.), dalej jako „ustawa”, do zadań NCBR należy m. in. wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych oraz innych form ich transferu do gospodarki. Na podstawie art. 30 ust. 3 ustawy, przy realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 i 2, Centrum może natomiast współpracować z podmiotami krajowymi i zagranicznymi, w tym, za zgodą ministra właściwego do spraw nauki, jako współnik, udziałowiec lub akcjonariusz w spółkach mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub za granicą. W celu udzielania pomocy publicznej na wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych w formie kapitału podwyższonego ryzyka NCBR będzie obejmować udziały lub akcje w funduszach działających w formie spółki komandytowej, komandytowo-akcyjnej lub w formie innej jednostki organizacyjnej, w tym nieposiadającej osobowości prawnej, nastawionych na inwestowanie w młode przedsiębiorstwa posiadające istotny potencjał w zakresie możliwości komercjalizacji prac B+R.

2. Pomoc publiczna

Występowanie pomocy publicznej

Ze względu na złożoną strukturę funduszy kapitału podwyższonego ryzyka, pomoc publiczna może wystąpić na kilku poziomach. Jak bowiem wskazano w części 3.2 Wytycznych wspólnotowych w sprawie pomocy państwa na wspieranie inwestycji kapitału podwyższonego ryzyka „środki w celu zapewnienia kapitału podwyższonego ryzyka zakładają często złożone struktury stworzone w celu promowania tego rodzaju kapitału, gdyż organy publiczne stwarzają zachęty dla pewnej grupy podmiotów gospodarczych (inwestorów), aby ta dostarczyła funduszy innej grupie (docelowe MŚP)”. Generalnie zatem zachęty ze strony państwa mają skutkować korzyścią po stronie MŚP, jednakże nie można wykluczyć sytuacji, w których również inwestorzy uzyskają selektywną ekonomiczną korzyść w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dalej jako

„TFUE”, przy czym korzyść ta miałaby charakter pośredni i niemierzalny, ponieważ na ich rzecz nie są dokonywane bezpośrednie transfery środków publicznych.

Zgodność pomocy publicznej z rynkiem wewnętrznym oraz brak obowiązku zgłoszenia projektu programu pomocowego do Komisji Europejskiej

Warunki zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy w formie kapitału podwyższonego ryzyka wynikają z rozporządzenia nr 800/2008. Spełnienie warunków wynikających z tego rozporządzenia pozwala na uniknięcie konieczności przeprowadzania procedury notyfikacji pomocy publicznej na podstawie art. 108 ust. 3 TFUE. Projektowane rozporządzenie, stanowiące program pomocowy, opiera się zatem na warunkach wynikających z rozporządzenia nr 800/2008.

Projekt programu pomocowego

Celem nowelizacji rozporządzenia jest wprowadzenie przepisów odnoszących się do możliwości udzielania, za pośrednictwem NCBR, pomocy publicznej w formie kapitału podwyższonego ryzyka. Jak wspomniano, pomoc będzie udzielana docelowo MŚP, które są zaangażowane w realizację projektów B+R. Pomoc będzie udzielana w formie inwestycji dokonywanych przez publiczno-prywatny fundusz. W związku z tym, że warunki udzielania pomocy w formie kapitału podwyższonego ryzyka określone w projektowanym rozporządzeniu są zgodne z warunkami wynikającymi z art. 28 i 29 rozporządzenia nr 800/2008, pomoc publiczna będzie zgodna z rynkiem wewnętrznym i nie będzie wymagała zgody Komisji Europejskiej w formie decyzji na jej udzielanie.

Projektowane rozporządzenie zostanie wydane na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy. Zostaną w nim określone niezbędne elementy wynikające z upoważnienia ustawowego, tj. przeznaczenie pomocy, sposób kumulowania pomocy oraz maksymalne wielkości pomocy. Zgodnie z rozporządzeniem nr 800/2008 pomoc w formie kapitału podwyższonego ryzyka nie musi służyć sfinansowaniu ściśle określonych kosztów kwalifikowalnych, więc koszty te nie zostały wskazane w projektowanym rozporządzeniu. Stanowi to również ułatwienie w procesie udzielania i rozliczania pomocy publicznej, ponieważ docelowe MŚP, znajdujące się we wczesnych fazach rozwoju, nie są obciążone obowiązkami przedkładania dokumentów poświadczających poniesienie konkretnych wydatków, tak jak ma to miejsce w odniesieniu do niektórych innych przeznaczeń pomocy udzielanej na podstawie nowelizowanego

rozporządzenia, np. pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe lub prace rozwojowe.

Decyzję w sprawie udzielenia pomocy publicznej będzie podejmować zespół zarządzający funduszem, po uzyskaniu zgody właściwego organu funduszu.

II. Pomoc de minimis

Obecnie rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 października 2010 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2013 r. poz. 1514, z późn. zm.) przewiduje możliwość udzielania za pośrednictwem NCBR pomocy *de minimis* na zasadach określonych w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5), dalej jako „rozporządzenie Komisji nr 1998/2006”. Na tej podstawie pomoc *de minimis* może być udzielana tylko do dnia 30 czerwca 2014 r.

Z dniem 1 stycznia 2014 r. weszło w życie rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1), dalej jako „rozporządzenie Komisji nr 1407/2013”, które zastąpiło rozporządzenie Komisji nr 1998/2006.

By przedłużyć możliwość udzielania pomocy *de minimis* za pośrednictwem NCBR, konieczne jest dostosowanie przepisów nowelizowanego rozporządzenia do przepisów rozporządzenia Komisji nr 1407/2013.

III. Omówienie przepisów projektowanego rozporządzenia

W § 1 w ust. 2 zostaje wprowadzone odesłanie do rozporządzenia Komisji nr 1407/2013 w miejsce dotychczasowego odesłania do rozporządzenia Komisji nr 1998/2006.

W § 2 w ust. 1 dodaje się pkt 7 przewidujący możliwość udzielania za pośrednictwem NCBR pomocy na wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac

rozwojowych w formie kapitału podwyższonego ryzyka określonego w art. 29 rozporządzenia nr 800/2008.

Na podstawie rozporządzenia nr 800/2008 państwa członkowskie mają prawo udzielać pomocy, o której mowa w jego przepisach, bez dokonywania notyfikacji. Rozporządzenie to nie stanowi jednakże samo w sobie podstawy do udzielania pomocy publicznej przez państwa członkowskie. Określa ono jedynie, jakie warunki muszą zostać spełnione, by udzielana pomoc była uznawana za zgodną z rynkiem wewnętrznym bez konieczności przeprowadzania procedury *ex ante*, o której mowa w art. 108 ust. 3 TFUE. Państwa członkowskie muszą jednak przyjąć krajowe programy pomocowe w celu udzielania takiej pomocy.

Stosownie do wymogów art. 1 ust. 3 lit. d rozporządzenia nr 800/2008, w § 3 w ust. 1 nowelizowanego rozporządzenia dodaje się pkt 4, który wyłącza możliwość udzielania pomocy w formie kapitału podwyższonego ryzyka na rzecz przedsiębiorców prowadzących działalność w sektorze węglowym w rozumieniu decyzji Rady 2010/787/UE z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla (Dz. Urz. UE L 336 z 21.12.2010, str. 24).

Rozporządzenie Komisji nr 1407/2013, w odróżnieniu od poprzednio obowiązującego rozporządzenia Komisji nr 1998/2006, dopuszcza udzielanie pomocy *de minimis* na rzecz przedsiębiorców prowadzących działalność w sektorze węglowym. W konsekwencji konieczne jest uchylene pkt 3 w § 3 w ust. 2.

Przepisów rozporządzenia Komisji nr 1407/2013 nie stosuje się do pomocy udzielanej przedsiębiorcom prowadzącym określone rodzaje działalności, które zostały wskazane w § 3 ust. 1 i 2 nowelizowanego rozporządzenia. Nie oznacza to jednak, że przedsiębiorca prowadzący działalność w sektorze „wyłączonym” nie może w ogóle otrzymać pomocy *de minimis*. Jest to dopuszczalne, jeżeli pomoc *de minimis* zostanie przyznana w związku z działalnością nieobjętą wyłączeniem (przedsiębiorca prowadzi działalność w sektorze „wyłączonym” oraz w sektorze, w odniesieniu do którego rozporządzenie Komisji nr 1407/2013 nie przewiduje ograniczeń w udzielaniu pomocy). Warunkiem dopuszczalności udzielenia pomocy *de minimis* na rzecz takiego przedsiębiorcy jest uprzednie zapewnienie, że działalność w sektorach „wyłączonych” nie odniesie korzyści z udzielonej pomocy *de minimis* (art. 1 ust. 2 rozporządzenia Komisji nr 1407/2013). Musi zatem dojść do wyodrębnienia poszczególnych rodzajów działalności. Dla zapewnienia takiego wyodrębnienia proponuje się dodanie ust. 3 w § 3.

Ponieważ rozporządzenie Komisji nr 1407/2013 nie wyłącza możliwości udzielania pomocy *de minimis* na rzecz przedsiębiorców w trudnej sytuacji ekonomicznej (taka możliwość była dotychczas wyłączona na podstawie art. 1 ust. 1 lit. h rozporządzenia Komisji nr 1998/2006), uchyla się ust. 5 w § 6 nowelizowanego rozporządzenia.

Przepisy § 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia w obecnym brzmieniu wprowadzają wymogi odnoszące się do tzw. efektu zachęty, który przewidziany jest w art. 8 rozporządzenia nr 800/2008. W odniesieniu do pomocy publicznej w formie kapitału podwyższonego ryzyka należy jednak wyłączyć ogólne reguły dotyczące spełnienia efektu zachęty. Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 5 akapit 4 rozporządzenia nr 800/2008 efekt zachęty w odniesieniu do pomocy w formie kapitału podwyższonego ryzyka dla MŚP jest spełniony, jeżeli pomoc jest udzielana zgodnie z art. 29 tego rozporządzenia. Stąd w § 7 nowelizowanego rozporządzenia zostaje dodany ust. 1a wprowadzający wyłączenie ogólnych reguł odnoszących się do efektu zachęty. Zapewnienie, że pomoc wywiera taki efekt, będzie wynikało z zastosowania do projektowanej pomocy przepisów art. 29 rozporządzenia nr 800/2008.

Po rozdziale 7 dodaje się rozdział 7a „Pomoc publiczna na wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych w formie kapitału podwyższonego ryzyka”, zawierający przepisy § 32a–32e.

W § 32a zostali wskazani beneficjenci i została określona konstrukcja udzielania pomocy publicznej na wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych w formie kapitału podwyższonego ryzyka. W ust. 1 wskazuje się, że beneficjentami tej pomocy mogą być wyłącznie MŚP, które realizują fazę badań lub rozwoju produktu lub wprowadzają na rynek po raz pierwszy produkt powstały w wyniku badań naukowych lub prac rozwojowych. Przepis ten stanowi konsekwencję celów, jakie mają zostać osiągnięte dzięki udzielanej pomocy publicznej, natomiast ograniczenie beneficjentów pomocy do MŚP wynika z warunków określonych w rozporządzeniu nr 800/2008.

Dodatkowo, zgodnie z art. 29 ust. 4 rozporządzenia nr 800/2008, w przypadku małych lub średnich przedsiębiorstw działających na obszarach objętych pomocą (na podstawie mapy pomocy regionalnej na lata 2014-2020 całe terytorium Polski stanowi obszar objęty pomocą) środek pomocy w formie kapitału podwyższonego ryzyka jest stosowany do zapewniania kapitału załączkowego, kapitału na rozruch lub na rozszerzenie działalności. Wskazane w rozporządzeniu nr 800/2008 rodzaje dostarczanego kapitału odpowiadają fazom rozwoju MŚP. Zgodnie z art. 28 pkt 4-6 rozporządzenia nr 800/2008, „kapitał załączkowy” oznacza

finansowanie udzielane na badanie, ocenę i opracowanie wstępnego projektu, poprzedzające fazę rozruchu; „kapitał na rozruch” oznacza finansowanie udzielane przedsiębiorstwom, które nie prowadzą jeszcze sprzedaży produktów lub usług oraz nie generują zysków, na opracowywanie produktów i wprowadzanie ich na rynek po raz pierwszy, natomiast „kapitał na rozszerzenie działalności” oznacza finansowanie przeznaczone na rozwój i rozszerzenie działalności firmy, która może osiągnąć próg rentowności lub odnotować zysk albo nie, na finansowanie zwiększenia mocy produkcyjnych, rozwój rynku lub opracowanie produktu lub też na zapewnienie dodatkowego kapitału obrotowego. Biorąc pod uwagę treść § 32a ust. 1 projektowanego rozporządzenia, fundusze będą dostarczać MŚP wyłącznie kapitał załączkowy oraz kapitał na rozruch, co pozostaje w zgodności z warunkami wynikającymi z rozporządzenia nr 800/2008.

W ust. 2 wskazano, że pomoc publiczna w formie kapitału podwyższonego ryzyka jest udzielana we współpracy z funduszem.

Przepis § 32b określa warunki i postać udzielania pomocy publicznej w formie kapitału podwyższonego ryzyka. W ust. 1 wskazuje się, że pomoc publiczna na wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych w formie kapitału podwyższonego ryzyka polega na dokonywaniu przez fundusz inwestycji, w formie wkładów pieniężnych, w szczególności przez obejmowanie nowych akcji lub udziałów, uczestnictwo w spółkach osobowych lub innych jednostkach organizacyjnych, w tym nieposiadających osobowości prawnej, oraz przez obejmowanie instrumentów dłużnych MŚP, w których fundusz objął akcje lub udziały lub podjął się uczestnictwa, i udzielanie im pożyczek. Takie formy zaangażowania są wymagane na podstawie art. 29 rozporządzenia nr 800/2008.

Na podstawie § 32b ust. 2 obejmowane przez fundusz instrumenty finansowe nie mogą być przedmiotem oferty publicznej ani akcjami spółki publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1382). Ograniczenie to jest konsekwencją wymogu wynikającego z art. 29 ust. 2 rozporządzenia nr 800/2008, zgodnie z którym fundusz musi działać na niepublicznym rynku kapitałowym, tj. inwestować w przedsiębiorstwa nienotowane na giełdzie (art. 28 pkt 3 rozporządzenia nr 800/2008).

W odniesieniu do instrumentów dłużnych oraz pożyczek przepis § 32b ust. 3 wprowadza zakaz oprocentowania poniżej stopy referencyjnej ustalonej zgodnie

z Komunikatem Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14 z 18.01.2008, str. 6). W ten sposób zostaje zagwarantowane, że MŚP nie będą beneficjentami dodatkowej pomocy w postaci korzyści wynikającej z preferencyjnego (niższego niż rynkowe) oprocentowania instrumentów dłużnych oraz pożyczek.

W ślad za art. 29 ust. 5 rozporządzenia nr 800/2008 § 32b ust. 4 stanowi, że wartość obejmowanych przez fundusz udziałów lub akcji oraz uczestnictwa w spółkach osobowych lub innych jednostkach, w tym nieposiadających osobowości prawnej, oraz inwestycji quasi-kapitałowych, o których mowa w art. 28 pkt 2 rozporządzenia nr 800/2008, nie może być niższa niż 70% środków, jakie fundusz zainwestował w MŚP.

Przepisy ust. 5 i 6 w § 32b opisują procedury, jakie będzie zobowiązany stosować fundusz w związku z dokonywanymi inwestycjami, natomiast ust. 7 dotyczy ustalania wynagrodzenia podmiotu zarządzającego funduszem. Przepisy te mają na celu zapewnienie, że fundusz będzie prowadził działalność nastawioną na zysk i będzie zarządzany na zasadach rynkowych, tak jak wymaga tego art. 29 ust. 7 i 8 rozporządzenia nr 800/2008.

Przepis § 32c stanowi odzwierciedlenie reguły kumulacyjnej wynikającej z art. 7 ust. 5 lit. a rozporządzenia nr 800/2008.

Przepis § 32d stanowi odzwierciedlenie warunku zgodności pomocy publicznej z rynkiem wewnętrznym określonego w art. 29 ust. 3 rozporządzenia nr 800/2008 („Wysokość rat inwestycji prowadzonych przez fundusz inwestycyjny nie przekracza 1,5 mln EUR na jedno przedsiębiorstwo docelowe w okresie dwunastu miesięcy”).

Przepis § 32e określa warunki uczestnictwa NCBR w funduszach. NCBR wnosi środki do funduszy, obejmując i nabywając, po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw nauki, udziały lub akcje funduszu lub uczestnicząc w funduszu działającym w formie spółki komandytowej, komandytowo-akcyjnej lub innej jednostki organizacyjnej, w tym nieposiadającej osobowości prawnej. NCBR zapewnia do 50% całkowitych środków, jakimi będzie dysponował fundusz (§ 32e ust. 2). Pozostała część środków zostanie wniesiona przez prywatnych inwestorów oraz osoby zarządzające funduszem. Podmioty te w projektowanym rozporządzeniu są nazywane łącznie „prywatnymi inwestorami” zgodnie z rozporządzeniem nr 800/2008.

Na podstawie § 32e ust. 3 NCBR wniesie środki publiczne do funduszu dopiero wtedy, gdy uczynią to inwestorzy prywatni.

Ponieważ rozporządzenie Komisji nr 1407/2013 stosuje się do dnia 31 grudnia 2020 r., a zgodnie z art. 7 ust. 4 „po upływie okresu stosowania niniejszego rozporządzenia wszelkie programy pomocy *de minimis* spełniające warunki określone w tym rozporządzeniu pozostają objęte niniejszym rozporządzeniem przez kolejne sześć miesięcy”, w nowelizowanym rozporządzeniu zostaje wprowadzona możliwość udzielania pomocy *de minimis* do dnia 30 czerwca 2021 r.

Przepis § 2 projektu określa, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 30 czerwca 2014 r. Do tego dnia obowiązuje też rozporządzenie nr 800/2008 (zgodnie ze zmianą dokonaną rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1224/2013 z dnia 29 listopada 2013 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 800/2008 w odniesieniu do okresu jego stosowania, Dz. Urz. UE L 320 z 30.11.2013, str. 22). Dodatkowo, na podstawie art. 44 ust. 3 rozporządzenia nr 800/2008, „wraz z końcem okresu obowiązywania niniejszego rozporządzenia wszystkie programy pomocy wyłączone na mocy niniejszego rozporządzenia pozostają wyłączone przez 6-miesięczny okres dostosowawczy, z wyjątkiem programów pomocy regionalnej.”. Oznacza to, że w przypadku przyjęcia krajowego programu pomocowego (którym jest projektowane rozporządzenie), pomoc na warunkach określonych w rozporządzeniu nr 800/2008 mogłaby być udzielana do 31 grudnia 2014 r.

<p>Nazwa projektu rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zmieniające rozporządzenie z dnia 28 października 2010 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan prof. Włodzisław Duch - Podsekretarz Stanu w MNiSW</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Ewelina Partyka, tel. 22 529 25 26 ewelina.partyka@nauka.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 14.05.2014 r.</p> <p>Źródło: Upoważnienie ustawowe: art. 33 ust. 2 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. Nr 96, poz. 616, z późn. zm.)</p> <p>Nr w wykazie prac 49</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W wyniku analizy aktualnego stanu komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych stwierdzono, że istniejące instrumenty interwencji publicznej (programy, projekty ustanawiane i finansowane przez instytucje publiczne) nie zapewniają optymalnego wsparcia dla procesów komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych (dalej jako „B+R”).

Komercjalizacja wyników prac B+R jest z definicji procesem, w którym występują co najmniej dwaj uczestnicy: partner naukowy (uczelnia, instytut badawczy, instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk, wynalazca, pracownik naukowo-badawczy) oraz partner komercyjny (przedsiębiorstwo przemysłowe, fundusz kapitałowy, licencjobiorca, itd.).

W konsekwencji, dla zapewnienia optymalnego wsparcia dla procesów komercjalizacji wyników prac B+R, konieczna jest dbałość o potrzeby zarówno partnera naukowego, jak i partnera komercyjnego.

Jednym ze zidentyfikowanych powodów niesatysfakcjonującego poziomu komercjalizacji wyników prac B+R w Polsce jest to, że publiczne organizacje badawcze (uczelnie, instytuty badawcze lub instytuty naukowe PAN) prowadzą wczesne etapy prac B+R nad nowymi rozwiązaniami dedykowanymi zastosowaniom komercyjnym, bez włączenia partnera komercyjnego. Stąd wiele prac B+R prowadzonych jest z niewystarczającym rozeznaniem rynku, a ponadto w trakcie ich realizacji brak partnera komercyjnego powoduje, że badania te rozwijają się w kierunku, który nie gwarantuje możliwości komercjalizacji po ich ukończeniu (m. in. z powodu niewystarczającego kontaktu z potencjalnymi użytkownikami końcowymi opracowywanego rozwiązania, niezapewnienia we właściwym czasie ochrony praw własności przemysłowej, niewystarczającego rozeznania stanu konkurencji i praw własności przemysłowej przysługujących konkurentom dostarczającym na rynek rozwiązania konkurencyjne lub substytutu).

Istotne jest również stworzenie „dźwigni” dla środków prywatnych, które bez obecności podmiotu publicznego nigdy nie zostałyby ulokowane w innowacyjne przedsiębiorstwa znajdujące się na wczesnym etapie rozwoju. Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej, wyrażonym w preambule do rozporządzenia (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 09.08.2008, str. 3 ze zm.) (dalej jako „rozporządzenie nr 800/2008”), na rynku wewnętrznym występuje niedopasowanie popytu i podaży kapitału podwyższonego ryzyka. Wynika to przede wszystkim z niechęci do ryzyka ze strony prywatnych inwestorów, którzy nie są skłonni angażować swoje środki w inwestycje w mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa (dalej jako „MŚP”) obciążone wysokim stopniem ryzyka, nawet jeżeli przedsiębiorstwo we wczesnej fazie rozwoju posiada ciekawy model działalności i szanse na rozwój.

Istnienie takiej „luki kapitałowej” jest przy tym szczególnie odczuwalne dla innowacyjnych przedsiębiorstw sektora zaawansowanych technologii (pkt 1.1 Wytycznych wspólnotowych w sprawie pomocy państwa na wspieranie inwestycji kapitału podwyższonego ryzyka (Dz. Urz. UE C 194 z 18.08.2006, str. 2 ze zm.)).

Powyższe zawodności rynku (ang. *market failures*), uzasadniające interwencję publiczną, zostały potwierdzone w jeszcze nieobowiązującym, lecz już opublikowanym w Dzienniku Urzędowym UE Komunikacie Komisji – Wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka (Dz. Urz. UE C 19 z 22.1.2014, str. 4).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Sposobem na zwiększenie skali komercjalizacji wyników prac B+R w Polsce i zminimalizowanie niekorzystnych skutków zjawisk opisanych w pkt 1 jest skorzystanie przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (dalej jako „NCBR”) z możliwości realizacji wspólnych przedsięwzięć z krajowymi i zagranicznymi podmiotami funkcjonującymi na rynku *venture capital*, w ramach których projekty B+R o największym potencjale komercyjnym byłyby dofinansowywane i uzyskiwałyby wsparcie w przechodzeniu przez poszczególne etapy rozwoju technologicznego oraz wchodzenia na rynek. Biorąc pod uwagę charakter projektów, które powinny korzystać ze wsparcia, partnerami NCBR powinny być podmioty zajmujące się zarządzaniem funduszami kapitału podwyższonego ryzyka nastawionymi na inwestowanie w młode przedsiębiorstwa posiadające istotny potencjał w zakresie komercjalizacji prac B+R (tzw. fundusze *venture capital*).

Dzięki powyższej współpracy możliwe byłoby skorzystanie z metod selekcji projektów B+R stosowanych przez zespoły zarządzające funduszami *venture capital*. Doświadczenia krajów z rozwiniętymi sektorami wysokich technologii (w szczególności Izraela i USA) pokazują, że zaprzęgnięcie zespołów zarządzających funduszami *venture capital* do selekcji pomysłów na nowe technologie, jako celów inwestycyjnych, oraz następnie udział w zarządzaniu rozwojem technologicznym i rynkowym tych pomysłów, daje największe szanse na skuteczny transfer wyników prac B+R do gospodarki.

W konsekwencji, z jednej strony do sektora nauki oraz innowacyjnych przedsiębiorstw wpływają dodatkowe środki finansowe na realizację projektów o potencjale komercjalizacyjnym, z drugiej natomiast, zintensyfikowana zostaje budowa więzi między gospodarką a publicznym sektorem badawczo-rozwojowym.

Wyżej opisana współpraca z funduszami *venture capital* mogłaby być realizowana poprzez utworzone przez NCBR z partnerami prywatnymi fundusze zarządzane przez partnerów prywatnych. Partnerzy prywatni zapewnią również kapitał ze strony prywatnych inwestorów. W ten sposób zostaną zbudowane publiczno-prywatne instrumenty kapitału podwyższonego ryzyka. Zgromadzone w nich środki będą przeznaczone na inwestowanie w innowacyjne MŚP znajdujące się we wczesnych fazach rozwoju i prowadzące działalność B+R (komercjalizujące wyniki prac B+R). Zakłada się, że proporcje zaangażowania kapitału publicznego i prywatnego wyniosą 50% na 50%.

Wyżej opisane formy interwencji publicznej powinny być kwalifikowane jako jedna z form pomocy publicznej – pomoc publiczna w formie kapitału podwyższonego ryzyka. We wspólnotowych przepisach dotyczących dozwolonej pomocy publicznej jest przewidziane stosowanie wyżej opisanego instrumentu wspierania MŚP rozwijających nowe technologie, w tym technologie pochodzące z sektora nauki. Zgodnie z rozporządzeniem nr 800/2008, stosowanie ww. mechanizmu będzie zgodne z jednolitym rynkiem pod warunkiem, że mechanizm ten będzie objęty programem pomocowym zgodnym z rozporządzeniem nr 800/2008. Krajowym programem pomocowym właściwym dla środków pomocy publicznej stosowanych przez NCBR jest rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 października 2010 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Stąd, dla umożliwienia NCBR stosowania ww. instrumentu i zapewnienia, że będzie on spełniał warunki zgodności z przepisami prawa UE dotyczącymi udzielania pomocy publicznej, konieczna jest zmiana ww. rozporządzenia i transponowanie do krajowego porządku przepisów rozporządzenia nr 800/2008 dotyczących pomocy publicznej w formie kapitału podwyższonego ryzyka.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Państwa członkowskie UE powszechnie udzielają pomocy publicznej w formie kapitału podwyższonego ryzyka, w tym zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu nr 800/2008. Z przedstawionych we wrześniu 2013 r. przez Komisję Europejską statystyk (prezentacja „*Draft Risk Finance Guidelines – Measuring the impacts of the new proposed approach*”, dostępna pod adresem: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/multilateral_impact_am.pdf) wynika, że państwa członkowskie przyjęły 42 programy pomocowe przewidujące udzielanie pomocy publicznej w formie kapitału podwyższonego ryzyka oparte o warunki określone w rozporządzeniu nr 800/2008 oraz ponad 90 programów pomocowych przewidujących udzielanie pomocy na podstawie Wytycznych z 2006 r. Podobny program do proponowanego w rozporządzeniu wprowadził w latach 90. XX w. rząd Izraela (program Yozma). Program ten (obecnie nie jest już realizowany) doprowadził do wykształcenia w Izraelu rynku *venture capital* o globalnym zasięgu oddziaływania. Drugim instrumentem, który wykazuje podobieństwa do proponowanego mechanizmu interwencji publicznej, jest realizowany od początku lat 50. XX w. amerykański program *Small Business Investment Companies* (SBIC).

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
bezpośrednio: MŚP prowadzący prace B+R w	ok. 60	analizy NCBR strategii inwestycyjnych oferentów w	możliwość zdobycia dodatkowych środków na

zakresie nowych lub ulepszonych produktów lub usług		przedsięwzięciu pilotażowym	pokrycie kosztów rozwoju technologii, dokończenie prac B+R lub komercjalizację ich wyników
<u>bezpośrednio</u> : zespoły zarządzające funduszami <i>venture capital</i>	2	planowana liczba zawartych porozumień o wspólnej realizacji przedsięwzięcia w ramach ww. przedsięwzięcia pilotażowego.	możliwość zwiększenia inwestycji ze środków prywatnych, dzięki zaangażowaniu środków publicznych, w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego
<u>pośrednio</u> : jednostki naukowe	ok. 1100	raport GUS „Nauka w Polsce”	możliwość pozyskania dodatkowych środków finansowych i wsparcia merytorycznego w procesie komercjalizacji wyników prac B+R

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie skierowany do zaopiniowania przez następujących partnerów z sektora szkolnictwa wyższego i nauki oraz partnerów społecznych:

- 1) Narodowego Centrum Nauki;
- 2) Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 3) Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 4) Polskiej Komisji Akredytacyjnej;
- 5) Rady Głównej Instytutów Badawczych;
- 6) Polskiej Akademii Nauk;
- 7) Polskiej Akademii Umiejętności;
- 8) Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 9) Komitetu Polityki Naukowej;
- 10) Fundacji na rzecz Nauki Polskiej;
- 11) Rady Młodych Naukowców;
- 12) Konfederacji „Lewiatan”;
- 13) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
- 14) Business Centre Club;
- 15) Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”;
- 16) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 17) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych;
- 18) Forum Związków Zawodowych;
- 19) Związku Rzemiosła Polskiego;
- 20) Akademickiego Związku Sportowego;
- 21) Stowarzyszenia Top 500 Innovators.

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie podmiotowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

Rozporządzenie będzie miało pozytywny wpływ na budżet państwa i nie będzie wywierać wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Przychody z przedsięwzięć realizowanych na podstawie rozporządzenia w pierwszej kolejności będą przeznaczone na zwrot środków pieniężnych zainwestowanych przez partnerów prywatnych do wysokości zainwestowanego przez nich kapitału. Zakłada się, że przychody te zostaną wygenerowane i wypłacone partnerom prywatnym w całości w okresie 6-9 lat po wejściu w życie proponowanych zmian. W drugiej kolejności przychody z przedsięwzięć będą przeznaczone na zwrot środków pieniężnych zainwestowanych przez NCBR. Mając na uwadze, że przewidywane koszty działania funduszu, czyli w szczególności opłata za zarządzanie, będą kształtować się na poziomie 2,5% od łącznej wartości zarządzanych środków publicznych i prywatnych (jest to standardowa przeciętna wartość przyjmowana w branży *venture capital* na świecie).

a fundusze *venture capital* współpracujące z NCBR zarządzane przez osoby zarządzające w przeszłości funduszami mieszczącymi się w najwyższym kwartylu pod względem osiąganych wyników finansowych (w okresie od 1980 do 2012 r. – jak niżej wskazano - 18,49% wewnętrznej stopy zwrotu), należy założyć, iż całość środków publicznych wypłaconych w ramach pomocy publicznej w formie kapitału podwyższonego ryzyka zostanie zwrócona NCBR. Warto również podkreślić, że zgodnie z rozporządzeniem nr 800/2008, proponowana forma pomocy publicznej musi motywować zespół zarządzający funduszami do wypracowania zysku. Stąd w proponowanym rozwiązaniu przewiduje się, iż zespoły zarządzające funduszami *venture capital* będą uprawnione do otrzymania premii za sukces w zależności od wyników osiąganych przez fundusz. Rozwiązanie to dodatkowo zwiększa prawdopodobieństwo zwrócenia NCBR całości środków publicznych wypłaconych z tytułu współpracy z funduszami *venture capital*.

Należy przy tym podkreślić, że opinia o pozytywnym wpływie proponowanego rozwiązania na sektor finansów publicznych opiera się również na samej istocie proponowanego instrumentu interwencji publicznej. Pomoc publiczna w formie kapitału podwyższonego ryzyka oznacza bowiem, iż po raz pierwszy dofinansowanie działalności badawczo-rozwojowej i wspierania komercjalizacji wyników prac B+R będzie miało charakter zwrotny. Dotychczas wszystkie instrumenty interwencji publicznej w tym zakresie miały charakter bezzwrotny, co oznaczało, że środki publiczne przeznaczone na dofinansowanie prac B+R nie podlegały obowiązkowi zwrotu do budżetu państwa lub budżetu agencji wykonawczej (chyba, że zaistniała konieczność korekty lub zwrotu dofinansowania z powodu nieprawidłowego lub niezgodnego z przeznaczeniem ich wykorzystania).

(ceny stałe z 2014 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	60	70	70	200
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	60	70	70	200
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	0	10	15	25	40	50	40	15	5	0	0	200
budżet państwa	0	10	15	25	40	50	40	15	5	0	0	200
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	0	-10	-15	-25	-40	-50	-40	-15	55	70	70	0
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	-10	-15	-25	-40	-50	-40	-15	55	70	70	0

Źródła finansowania Środki finansowe zostaną zagwarantowane w części 28 - Nauka w ramach dotacji celowej udzielanej NCBR przez ministra właściwego do spraw nauki. W dalszej perspektywie zakłada się finansowanie tego typu przedsięwzięć ze środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

1. Dane wskazane w niniejszej tabeli stanowią założenia NCBR zweryfikowane z partnerami prywatnymi.
2. Do końca 2014 r. partnerzy (NCBR oraz 2 wyselekcjonowane w konkursie podmioty zarządzające funduszami) zobowiązują się do zainwestowania w 2 fundusze *venture capital* łącznie kwoty 400 mln zł (NCBR 2 x 100 mln zł + partnerzy prywatni 2 x 100 mln zł).
3. Okres inwestycyjny (okres, w którym możliwe jest selekcjonowanie nowych przedsiębiorców rozwijających technologie, w których dokonywane będą inwestycje) wynosi 5 lat.
4. Zwroty z inwestycji będą odbywać się w okresie 6-10 lat (w tym część należna NCBR w okresie 8-10 lat) od rozpoczęcia przedsięwzięcia.
5. Przyjęte założenia mają charakter konserwatywny, tj. pomimo możliwości partycypowania przez NCBR w zyskach z tych przedsięwzięć, zyski ten nie zostały wykazane w tabeli (przyjęto, że obydwie fundusze osiągną jedynie próg rentowności - *break even point*).

Założenie, że fundusze osiągną zyski wystarczające do zwrócenia NCBR środków wniesionych

do funduszy opiera się na wynikach branży *venture capital*. Z raportu „*EVCA 2012 Pan-European Private Equity Performance Benchmarks Study*” wynika, że w okresie od 1980 do 2012 r. fundusze *venture capital* osiągnęły wewnętrzną stopę zwrotu w wysokości 1,27%. Mając jednak na uwadze, że NCBR zakłada zawarcie porozumień o współpracy tylko z podmiotami (zespołami zarządzającymi) lokującymi się w najwyższej ćwiartce (*top quartile*) funduszy *venture capital*, bardziej adekwatne wydaje się odniesienie do wyników działania tychże funduszy. Zgodnie z ww. raportem, fundusze w najwyższej ćwiartce osiągnęły 18,49% wewnętrznej stopy zwrotu. Są to dane statystyczne uprawniające do przyjęcia powyższych założeń przewidujących zwrócenie NCBR całości kwot wniesionych jako pomoc w formie kapitału podwyższonego ryzyka. Tym samym można przyjąć, że udzielanie pomocy w formie *risk capital* zostało tak skonstruowane, aby zainwestowane publiczne środki finansowe zostały zwrócone do budżetu NCBR.

6. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Rozporządzenie będzie miało wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Na podstawie badań i analiz przeprowadzonych na zlecenie *European Venture Capital Association* przez *Frontier Economics Ltd¹*, London, można wskazać następujące 3 komponenty wzrostu gospodarczego, na które oddziałuje aktywność inwestorów *private equity*, których częścią w zakresie inwestycji wysokiego ryzyka w nowe technologie są fundusze *venture capital*. Tymi komponentami wzrostu gospodarczego będącego pod wpływem inwestycji ww. funduszy są:

- a) innowacje,
- b) produktywność,
- c) konkurencyjność.

Fundusze *venture capital* mają wpływ na zwiększenie innowacyjności gospodarki bezpośrednio – poprzez kierowanie zwiększonych środków finansowych na prace B+R do przedsiębiorców, w których inwestują, oraz pośrednio – poprzez wspieranie młodych innowacyjnych firm typu *start-up*, które generalnie są bardziej innowacyjne niż przeciętna na rynku.

Zgodnie z oszacowaniami zawartymi w ww. raporcie:

- 1) w niektórych sektorach (w szczególności związanych z biotechnologiami) 1 euro finansowania przez fundusze wysokiego ryzyka może być nawet do 9 razy bardziej efektywne w zakresie generowania nowych patentów niż 1 euro wydatkowane poza funduszami wysokiego ryzyka;
- 2) pomimo, że przedsiębiorcy wsparci przez fundusze typu *private equity* zatrudniali w 12 badanych krajach UE mniej niż 6% ogółu zatrudnionych w sektorze prywatnym, generowali 12% innowacji przemysłowych, a ich wydatki na prace B+R osiągały 8% całości wydatków sektora przedsiębiorstw na prace B+R;
- 3) patenty przyznane przedsiębiorcom wspartym przez fundusze wysokiego ryzyka mają z reguły większe znaczenie dla gospodarki niż znaczenie pozostałych patentów; dane z USA wskazują, że udział funduszy wysokiego ryzyka w finansowaniu przedsiębiorcy rozwijającego technologię zwiększa do 25% wskaźnik cytowań patentu przyznanego temu przedsiębiorcy (wskaźnik ten jest uznawany za miarę znaczenia patentu dla postępu technologicznego oraz jego wartości rynkowej);
- 4) działalność funduszy *private equity*, w tym *venture capital*, jest związana z lepszym zarządzaniem przedsiębiorstwami i lepszym wykorzystaniem zasobów, co prowadzi do zwiększonej produktywności, a ta – do wzrostu gospodarczego;
- 5) inwestycje funduszy wysokiego ryzyka prowadzą do zwiększenia zatrudnienia zwłaszcza na stanowiskach wysokiej jakości i dużej trwałości;
- 6) zaangażowanie funduszy inwestycyjnych prowadzi do zwiększonej produktywności przedsiębiorców przez nie wspartych – przeciętnie o 6,9% EBITDA² na jednego zatrudnionego;
- 7) zwiększona produktywność przedsiębiorców wspieranych przez fundusze wysokiego ryzyka przekłada się na zwiększoną konkurencyjność całej gospodarki;
- 8) przedsiębiorcy z sektorów wysokiego ryzyka wsparci przez fundusze inwestycyjne są bardziej niż przeciętnie zorientowani na eksport, co jest kolejnym sposobem wpływania przez fundusze inwestycyjne wysokiego ryzyka na wzrost gospodarczy.

¹ http://www.evca.eu/media/61219/Frontier_Economics_Report.pdf

² Dochody przed opodatkowaniem i odpisami amortyzacyjnymi (earnings before tax, depreciation and amortisation).

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2014 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor MŚP – dodatkowe nakłady sektora przedsiębiorstw na badania i rozwój (BERD – <i>business expenditure on research and development</i>)	0	10	15	25	90	60	200
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor MŚP– liczba wniosków o opatentowanie wynalazków co najmniej w USPTO ³ lub EPO ⁴ złożonych przez <i>start-up</i> 'y technologiczne, w które będą miały miejsce inwestycje funduszy współpracujących z NCBR	215						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe – liczba nowoutworzonych wysoko specjalistycznych miejsc pracy (bezpośrednio w <i>start- up</i> 'ach technologicznych, w które będą miały miejsce inwestycje funduszy współpracujących z NCBR)	300						
	liczba nowo utworzonych miejsc pracy powstałych w wyniku pośredniego oddziaływania inwestycji funduszy w <i>start-up</i> 'y technologiczne	1290						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

³ United States Patent and Trademark Office.

⁴ European Patent Office.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

1. Szacunki dotyczące wysokości dodatkowego BERD generowanego przez inwestycje w wysoko technologiczne *start-up*'y opierają się na ostrożnym założeniu, według którego 1 zł nakładów publicznych wygeneruje 1 zł nakładów prywatnych, czyli parytet, który jest obligatoryjny według proponowanego schematu pomocy publicznej w formie kapitału podwyższonego ryzyka.
2. Szacunki dotyczące liczby zgłoszeń patentowych *start-up*'ów rozwijających technologie, w które zainwestują fundusze korzystające ze schematu pomocy publicznej w formie kapitału podwyższonego ryzyka, opierają się na danych i analizach pochodzących z pracy Ronalda J. Manna i Thomasa W. Sagera pt. „*Patents, Venture Capital and Software Start-ups*”, *Research Policy* 36 (2007) oraz na szacunkach NCBR dotyczących branżowego rozkładu wysoko technologicznych *start-up*'ów jako celów inwestycyjnych funduszy *venture capital* współpracujących z NCBR (szacunki oparte na danych dotyczących struktury branżowej beneficjentów pomocy publicznej udzielanej przez NCBR).
Przy założeniu, że w całym zbiorze ok. 60 *start-up*'ów technologicznych, będących celami inwestycyjnymi funduszy współpracujących z NCBR, ok. 40% będą stanowiły te, które operują w sektorach ICT oraz danych z USA (zob. „*Patents, Venture Capital and Software Start-ups*”, op. cit., s. 197) wskazujących, że na jeden *start-up* w tej branży przypada przeciętnie 0,71 zgłoszenia patentowego (w branży ICT patentowanie jest zdecydowanie mniej istotne z punktu widzenia ochrony własnej technologii przed eksploatacją przez podmioty trzecie), należy przyjąć, iż te *start-up*'y wygenerują ok. 17 zgłoszeń patentowych.
W zbiorze pozostałych *start-up*'ów – celów inwestycyjnych funduszy współpracujących z NCBR, według danych z USA (zob. „*Patents, Venture Capital and Software Start-ups*”, op. cit., s. 197) na jeden *start-up* w branży biotechnologicznej przypada 5,48 zgłoszenia patentowego, co wskazywałoby, że ten podzbiór *start-up*'ów wygeneruje ok. 200 zgłoszeń patentowych.
3. Szacunki dotyczące wysoko specjalistycznych miejsc pracy utworzonych bezpośrednio w wyniku inwestycji funduszy współpracujących z NCBR opierają się na założeniu, że spośród ok. 60 *start-up*'ów, w które będą miały miejsce inwestycje, ok. 20 przetrwa do 10. roku działania funduszy (standardowa długość okresu działania tego rodzaju funduszy inwestycyjnych). Następnie, należy przyjąć ostrożne założenie, że przeciętne zatrudnienie w *start-up*'ie w 10. roku istnienia funduszy osiągnie 15 miejsc pracy. Łącznie pozwoliłoby to osiągnąć dodatkowych 300 wysoko specjalistycznych miejsc pracy.
4. Szacunki dotyczące liczby miejsc pracy utworzonych jako pośredni efekt oddziaływania inwestycji funduszy w *start-up*'y technologiczne opierają się na założeniu działania tzw. efektu mnożnikowego. W odniesieniu do technologicznych *start-up*'ów wg raportu „*Technology works. High-Tech Employment and Wages in the United States*”, 2012, efekt ten wynosi 4,3. Oznacza to kreowanie nowych 4,3 miejsc pracy w związku z 1 nowo powstającym miejscem pracy w technologicznym *start-up*'ie.

7. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

X nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

- tak
 nie
 nie dotyczy

- zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

- zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

- tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

8. Wpływ na rynek pracy

W wyniku realizacji projektów B+R oraz komercjalizacji wyników prac B+R przy wsparciu funduszy wysokiego ryzyka w ramach ww. przedsięwzięcia pilotażowego, w okresie najbliższych 5 lat powstanie w Polsce ok. 60 nowych przedsiębiorców w sektorze wysokich technologii. Należy przyjąć, iż każdy z tych przedsiębiorców będzie zatrudniać od 5 do ok. 30 pracowników w okresie wsparcia przez fundusze wysokiego ryzyka. Przeciętnie, w okresie 10 lat, tylko około 30% z nowo utworzonych przedsiębiorców przetrwa do końca tego okresu. Przedsiębiorcy (technologiczne *start-up'y*), którzy będą istnieć na rynku, będą wtedy zatrudniać przeciętnie ok. 20 pracowników.

Powyższe oznacza bezpośrednio oddziaływanie pomocy publicznej w formie kapitału podwyższonego ryzyka na utworzenie ok. 300 nowych, wysoko wyspecjalizowanych i trwałych miejsc pracy u przedsiębiorców, w których będą miały miejsce inwestycje funduszy *venture capital*. Mając na uwadze oddziaływanie efektu mnożnikowego na rynek pracy, w związku z tworzeniem nowych miejsc pracy u przedsiębiorców działających w sektorach wysokich technologii (efekt mnożnikowy: 4,3), należy przyjąć, iż w wyniku pośredniego oddziaływania pomocy publicznej w formie kapitału podwyższonego ryzyka w ramach ww. rozporządzenia, dojdzie do utworzenia 1290 miejsc pracy.

9. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☒ inne: jednostki naukowe		

Omówienie wpływu

Zakłada się, że funkcjonowanie funduszy *venture capital* współpracujących z NCBR będzie miało pośredni wpływ na działanie jednostek naukowych (uczelnia, instytutów badawczych i instytutów naukowych PAN). Przede wszystkim zwiększy się dzięki temu prawdopodobieństwo komercjalizacji części wyników prac B+R realizowanych w tych podmiotach. W konsekwencji zwiększy się również prawdopodobieństwo pozyskania przez jednostki naukowe dodatkowych środków finansowych pochodzących z zakończonych sukcesem komercjalizacji wyników prac B+R. Ponadto, funkcjonowanie współpracujących z Centrum funduszy *venture capital* powinno wpłynąć pozytywnie na budowę bezpośrednio w jednostkach naukowych, bądź w ich centrach transferu technologii, kompetencji i wiedzy w zakresie mechanizmów i dobrych praktyk w komercjalizacji wyników prac B+R.

10. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planowany termin wejścia rozporządzenia w życie to II kwartał 2014 r.

11. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja projektu nastąpi dwukrotnie: po 5 latach od uruchomienia współpracy z funduszami *venture capital* i po jej zakończeniu (tj. po 10 latach).

Monitoring postępów w realizacji przedsięwzięć, w których będzie wykorzystywana pomoc publiczna w formie kapitału podwyższonego ryzyka, będzie prowadzony w trybie ciągłym z podsumowaniem wyników monitoringu raz na rok.

Głównym miernikiem sukcesu przedsięwzięcia będzie jego wynik finansowy (tzn. jeżeli wynik finansowy będzie dodatni, to będzie to oznaczało sukces przedsięwzięcia).

Towarzyszącymi miernikami efektywności wykorzystywania proponowanego instrumentu pomocy publicznej w formie kapitału podwyższonego ryzyka będą (zgodnie ze wskazaniem w tabeli w pkt 6 niniejszego dokumentu):

- 1) liczba nowo utworzonych wysoko specjalistycznych miejsc pracy (bezpośrednio w *start-up'ach* technologicznych, w których będą miały miejsce inwestycje funduszy współpracujących z NCBR);
- 2) liczba nowo utworzonych miejsc pracy powstałych w wyniku pośredniego oddziaływania inwestycji funduszy w *start-up'y* technologiczne;
- 3) liczba wniosków o opatentowanie wynalazków co najmniej w USPTO lub EPO złożonych przez *start-up'y* technologiczne, w których będą miały miejsce inwestycje funduszy współpracujących z NCBR.

12. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Źródła danych i analiz wykorzystanych w niniejszym OSR wskazano w tekście albo w przypisach.